

GGD Gelderland Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/2279/2020/MP
uw kenmerk: -
datum: 7 mei 2020
onderwerp: Meerjarenstrategie 2020-2023

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
doorkiesnummer: (088) 144 7102
e-mail: GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Op 18 december 2019 heeft het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid u de concept Meerjarenstrategie 2020-2023 van GGD Gelderland-Zuid, voor zienswijze, toegestuurd. De raden van alle deelnemende gemeenten hebben een zienswijze ingediend, waarvoor onze hartelijke dank. Mede op basis van deze zienswijzen, heeft het Algemeen Bestuur van GGD Gelderland-Zuid op 2 april jl. de Meerjarenstrategie 2020-2023 vastgesteld. Deze vastgestelde Meerjarenstrategie vindt u in de bijlage¹. Wij zijn verheugd dat we met deze vastgestelde Meerjarenstrategie zicht hebben op de focus, de leidende principes en strategische thema's van de GGD voor de periode 2020-2023. Dat geeft richting.

In deze brief willen we reageren op de gemaakte opmerkingen betreffende de meerjarenstrategie in uw zienswijzen, zodat u weet hoe het Algemeen Bestuur is om gegaan met uw reactie. Een overzicht van de binnengekomen zienswijzen, treft u aan in de bijlage. We gaan hieronder eerst in op de meest genoemde/gemeenschappelijke reacties uit de zienswijzen. Vervolgens komen de opmerkingen van een individuele gemeente aan bod.

Allereerst danken wij u voor de complimenten en uitgesproken waardering van u voor het proces dat wij hebben gevolgd dat geleid heeft tot de totstandkoming van de bijgevoegde meerjarenstrategie. Wij zijn verheugd dat u tevreden bent over hoe wij u en de netwerkpartners hebben betrokken bij de ontwikkeling van de meerjarenstrategie 2020-2023 voor GGD Gelderland-Zuid.

Leidende principes en strategische thema's

De meeste gemeenten (9) stemden in met de twee leidende principes en de vier strategische thema's, genoemd in de concept meerjarenstrategie. Een aantal gemeenten (6) gaf in de zienswijze aan dat de informatie-gestuurde aanpak (strategisch thema 1) meer een 'rode draad' c.q. een leidend principe

¹ Momenteel wordt de meerjarenstrategie professioneel vormgegeven. U ontvangt t.z.t. een exemplaar.

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

was dan een strategisch thema. Daarnaast hebben twee gemeenten in hun zienswijze benoemd dat ze graag 'de basis op orde' willen toevoegen aan de leidende principes.

Vanzelfsprekend werkt de GGD ook informatie-gestuurd c.q. op basis van actuele informatie en onderzoek. Maar het strategisch thema 'de informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven' omvat één van de kerntaken van de GGD. Het monitoren van de gezondheid van de inwoners is één van de wettelijk verplichte taken (Wpg) die de GGD vormgeeft. Voor deze kerntaak voeren GGD'en de gezondheidsmonitors kinderen, schoolgaande jeugd en volwassenen/ouderen uit. Naast de doorontwikkeling van de gezondheidsmonitors kan de GGD in de toekomst in samenwerking met andere organisaties, waaronder huisartsen en ziekenhuizen, verschillende data koppelen en bewerken. Aangezien gezondheidsopgaven steeds integraler worden benaderd, biedt het analyseren van gekoppelde data kansen om verbanden tussen domeinen inzichtelijk te maken. In de data-gestuurde samenleving zijn gegevens steeds belangrijker om een verantwoord keuze- en beleidsproces te kunnen ondersteunen. Vandaar dat de GGD hier extra op wil inzetten en de wettelijke basistaak strategisch wil doorontwikkelen. Daarmee beschouwt de GGD het als een strategisch thema.

Naar aanleiding van 'de basis op orde' kan het volgende opgemerkt worden: Vanzelfsprekend moet de basis op orde zijn, maar het is geen leidend principe/waarde waar vanuit de GGD zijn werk doet. Basis op orde is van een andere orde dan 'aansluiting bij gemeenten' en 'netwerkaanpak'. Het is een bedrijfsmatige annotatie, die bovendien de suggestie zou wekken dat de basis niet op orde is. Dat is volgens ons zeker niet het geval.

Op grond hiervan heeft het Algemeen Bestuur besloten om vast te houden aan de beschreven twee leidende principes c.q. de vier strategische thema's en de informatie-gestuurde aanpak en 'de basis op orde' niet toe te voegen aan de leidende principes.

Dedicated gemeenteteams

Vijf gemeenten zien graag uitwerking van de 'dedicated gemeenteteams'.

De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD voor de jaren 2020-2023. De operationalisering van de meerjarenstrategie, waaronder de gemeenteteams, vindt plaats in de uitwerking van de begrotingen. Verantwoording hiervan vindt plaats in de jaarrekening.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om aan de GGD te vragen om het concept van de 'dedicated gemeenteteams' uit te werken, maar niet om deze uitwerking op te nemen in de meerjarenstrategie.

Samenwerking met huisartsen en zorgverzekeraars

Een aantal gemeenten (5) adviseerde de GGD om bij het strategisch thema 'adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' ook de samenwerking te zoeken met huisartsen en zorgverzekeraars. En daarnaast om bij het strategisch thema 'Informatie-gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven' de samenwerking te zoeken met de zorgverzekeraars.

Het Algemeen Bestuur heeft deze adviezen overgenomen en deze samenwerkingspartners genoemd in de meerjarenstrategie bij de bovengenoemde strategische thema's.

Versterking van de samenwerking met onderwijs en kinderopvang

In de versie van de meerjarenstrategie die op 18 december 2019 is gezonden naar de gemeenten stond op pagina 12 een zin die verwarring opriep. De 'kan'-bepaling in de zin "In opdracht van gemeenten kan de GGD de samenwerking met onderwijs en kinderopvang versterken om te komen tot een gezamenlijke, collectief preventieve aanpak en een doorgaande lijn van geboorte tot volwassenheid" wekte de indruk dat dit een facultatieve taak is. Deze taak wilde de gemeenten toevoegen onder paragraaf 7.3 'Ambities aanvullend op de uniforme taken'.

Het Algemeen Bestuur is het met de gemeenten eens dat de bovengenoemde zin uit de concept meerjarenstrategie anders kon worden uitgelegd. Bedoeld was om te zeggen dat de GGD met het strategisch thema 'adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' de samenwerking met het onderwijs en kinderopvang wil versterken. De

bewuste zin is in de bijgevoegde definitieve versie aangepast conform de bovenvermelde bedoeling van het Algemeen Bestuur.

Verzoek om gelijktijdig bij Kaderbrief 2022 ook het beleidsprogramma aan te bieden

Een viertal gemeenten verzoekt de GGD om gelijktijdig bij de Kaderbrief 2022 ook het beleidsprogramma aan te bieden voor zienswijze. Dit verzoek kan het Algemeen Bestuur niet inwilligen. Met het beleidsprogramma wordt de begroting bedoeld; deze kan niet gelijktijdig met de Kaderbrief worden verzonden. De Kaderbrief, met daarin de hoofdlijnen over de ontwikkelingen en het beleid en de verwachte financiële consequenties voor begroting t, wordt verstuurd vóór 15 oktober t-2. De Programmabegroting t (= het beleidsprogramma) wordt verstuurd vóór 1 april t-1.

Operationaliseren van de meerjarenstrategie in meetbare doelstellingen

Vijf gemeenten hebben in de zienswijze de GGD opgeroepen om de meerjarenstrategie te operationaliseren in meetbare doelstellingen en om de voortgang te monitoren. Het Algemeen Bestuur heeft deze oproep gehonoreerd. In de bijgevoegde definitieve versie van de meerjarenstrategie staat het volgende opgenomen: "De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD. Ieder jaar wordt de meerjarenstrategie geoperationaliseerd in meetbare doelstellingen en te bereiken resultaten in de programmabegroting van de GGD. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden, die momenteel onder druk staan. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald".

GGD-breed productenboek

Zeven gemeenten stelden in hun zienswijze voor om te streven naar een GGD-breed productenboek met daarin onderscheid tussen uniforme en facultatieve taken.

Momenteel wordt (in samenwerking met gemeenten) een productenboek ontwikkeld voor de taakvelden Jeugdgezondheidszorg en Gezond Leven van de GGD. Deze worden ter vaststelling doorgeleid naar het Algemeen Bestuur. Op grond hiervan heeft het Algemeen Bestuur besloten om naar aanleiding van deze deelproductenboeken te zijner tijd te bekijken of het wenselijk is om een GGD-breed productenboek te ontwikkelen.

Uniforme en facultatieve taken

Ten aanzien van de wens van een aantal gemeenten om bij de verdere operationalisering van de meerjarenstrategie steeds duidelijk inzichtelijk te houden wat uniforme en facultatieve taken zijn, kan opgemerkt worden dat met ingang van 2021 de programmabegroting GGD (waar de meerjarenstrategie is geoperationaliseerd) een andere indeling heeft. Deze indeling sluit beter aan bij de behoeften van de gemeenten, waaronder het inzicht in de verschillende taken.

Financiën van gemeenten staan onder druk

In een aantal reacties van gemeenten komt naar voren dat de financiën van gemeenten onder druk staan. Een aantal gemeenten moet bezuinigen; daarbij geven ze aan dat ze ook van de samenwerkingspartners verwachten dat ze een bijdrage leveren aan de bezuinigingsopgave. Een gemeente mist in de meerjarenstrategie een visie hoe de komende jaren besparingen worden gerealiseerd.

In de meerjarenstrategie wordt benoemd dat de meeste gemeenten het momenteel financieel zwaar hebben in het sociaal domein. "De meerjarenstrategie geeft de inhoudelijke ontwikkelrichting aan van de GGD. Ieder jaar wordt de meerjarenstrategie geoperationaliseerd in meetbare doelstellingen en te bereiken resultaten in de programmabegroting van de GGD. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden, die momenteel onder druk staan. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald" (zie pag. 3 van de meerjarenstrategie).

Het Dagelijks Bestuur heeft 31 maart jl. u de programmabegroting GGD 2021 aangeboden. In deze begroting zijn de besluiten van het Algemeen Bestuur van december 2019 m.b.t. besparingen op het uniform deel van de begroting opgenomen. Dit betreft € 453.000 en is bijna 2% van het uniform deel.

Inhoudelijke afwegingen en prioriteiten door AB, voorafgaand aan begrotingsproces

Een gemeente adviseert de GGD dat zij haar leden van het Algemeen Bestuur in de aanloop van de opmaak van een begroting in de gelegenheid stelt inhoudelijke afwegingen, prioriteiten, dilemma's etc. in te brengen die van belang zijn voor een volgend begrotingsjaar. Op deze manier, stelt deze gemeente, kunnen gemeenten zich beter richten op maatschappelijke resultaten in plaats van (achteraf) op kosten en bestuurlijke processen. Momenteel plant de GGD een 'heidag' voor de leden van het Algemeen Bestuur in september over de afwegingen, prioriteiten en dilemma's voor de begroting voor het jaar 2022.

Aantrekkelijke werkgever

Een gemeente heeft, naar aanleiding van de krapte op de arbeidsmarkt, in haar zienswijze van de GGD een blijvende inzet gevraagd om een aantrekkelijke werkgever te zijn voor zowel het zittende als nieuw te werven personeel.

Als reactie hierop kan het volgende opgemerkt worden: Wij doen ons best om een goede werkgever te zijn, waar het plezierig is om te werken. Wij constateren dat onze mensen vanuit de 'publieke gedachte' gemotiveerd zijn. Dat trekt hen en dat zien we ook in deze coronatijden. Een enorme gedrevenheid, een grote samenwerkingsbereidheid en 'een stap meer' willen zetten. Wij vinden dat illustratief voor een organisatie als je het hebt over een goede werksfeer en collegialiteit. Goed werkgeverschap bevat natuurlijk meer facetten; we hebben hier aandacht voor en geven daar zo goed mogelijk invulling aan.

We noemen dit niet in de meerjarenstrategie, daar deze op inhoud is gericht en niet op bedrijfsvoering.

Aandacht voor drugsproblematiek en/of dementie

Een gemeente verzoekt om de preventie en aanpak van drugsgebruik op te nemen in de meerjarenstrategie en hier aandacht voor te hebben. Een andere gemeente mist het onderwerp 'dementie' in de meerjarenstrategie. Binnen het strategisch thema 'adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg' van de meerjarenstrategie kan een gemeente zelf de inhoud van de gezondheidsbevorderende thema's bepalen. De GGD heeft een adviserende rol en doet dit op basis van de lokale context. De thema's zelf zijn niet vastgelegd in de meerjarenstrategie van de GGD. Gezondheidsmakelaars en gezonde school adviseurs van de GGD zijn dé adviseurs en vormgevers van het gezondheidsbevorderende systeem binnen wijken en gemeenten. Op basis van gegevens en informatie (wijk- en schoolprofielen, monitoring) adviseren en faciliteren zij gemeenten bij ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijk gezondheidsbeleid. Dat is inclusief advisering over gezondheidsbevorderende thema's, zoals dementie of de aanpak van drugsgebruik. Voor de uitvoering van gemeentelijk beleid wordt met lokale netwerkpartners, scholen en inwoners overlegd, om te komen tot een gedragen aanpak.

Ontwikkeling academische werkplaats

Een gemeente meent dat de ontwikkeling van de academische werkplaats, in het kader van de informatie-gestuurde aanpak, niet de juiste weg naar voren is.

GGD Gelderland-Zuid werkt actief samen met de academische werkplaats AMPHI. Een academische werkplaats verbindt praktijk, beleid en wetenschap, op het gebied van de publieke gezondheid(szorg) met elkaar.

Amphi bestaat al ruim 10 jaar waarbij de regio's Gelderland, Brabant, Overijssel en Utrecht op het gebied van infectieziekten samenwerken. Verder werken binnen Amphi GGD Gelderland-Zuid en GGD Gelderland-Midden samen op het gebied van integraal gezondheidsbeleid. Kennispartners zijn de Radboud Universiteit, Radboudumc en de HAN. Binnen de gezamenlijke kennisinfrastructuur worden onderzoeks- en onderwijsprogramma's ontwikkeld, uitgevoerd en geconsolideerd. De academische werkplaats vraagt hiervoor externe financiering aan bij onder andere ZonMw en gezondheidsfondsen.

Samenwerking vanuit de GGD met de academische werkplaats AMPHI draagt bij aan het verhogen van de kwaliteit van de werkzaamheden van de GGD. Belangrijk voor de academische werkplaats blijft het actief betrekken van de gemeenten.

Tot slot

Wij vertrouwen erop in deze brief in te zijn gegaan op de belangrijkste opmerkingen uit de zienswijzen van uw gemeenten over de meerjarenstrategie 2020-2023 van GGD Gelderland-Zuid. Graag gaan wij met de gemeenten in Gelderland-Zuid en de lokale, regionale partners op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn onderwijs, sport en (sociale en fysieke) veiligheid uitvoering geven aan deze meerjarenstrategie.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

drs. Grete Visser
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen:

1. Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020-2023 (vastgesteld door het AB op 2 april 2020)
2. Overzicht zienswijzen gemeenten – Meerjarenstrategie GGD 2020-2023 (dd. 1 april 2020)